

नामांक				Roll No.		

No. of Questions — 13

SS—23—Sindhi Sah. (Supp.)

No. of Printed Pages — 7

उच्च माध्यमिक पूरक परीक्षा, 2013

SENIOR SECONDARY SUPPLEMENTARY EXAMINATION, 2013

SINDHI SAHITYA

समय : 3 $\frac{1}{4}$ घंटे

पूर्णांक : 80

شاگردنی لائی امتحان جا سادھارن نیوم :

1. سب سوال کرن ضروري آهن۔
2. هرھڪ سوال جي سامھون مارڪون ڏنل آهن۔

शागिर्दनि लाइ इम्तहान जा साधारण नियम :

1. सभु सुवाल करण ज़रूरी आहिनि।
2. हरहिक सुवाल जे साम्हूं मार्कू ڏिनल आहिनि।

1. هيٺين ٽڪري کي ڌيان سان پڙهي ڏنل سوالن جا جواب لکو۔

سنڌ جي مٽي يا واري ڪا گهٽانه آهي. سنڌ جي مٽي مرض لاءِ معجون آهي. من لاءِ موج آهي. سنڌ جي پتن ۽ پتن ۾ ڪشادگي آهي، تازگي آهي، نوان آهي. سوڙه سنڌ ۾ ٿئي ڪان، سنڌ ۾ سدائين سڪار آهي. جتي سوڙه ڪانهي سڪر آهي، اتي صبر آهي. من کي شانتي آهي، سونهن لاءِ اپلاشا آهي. سنڌي سوڙي ڪٿي گهڻي برڪت جا ڪادي آهن، هنن کي مايا جي اها ممتا نه آهي ڇاچت کي چلائي. سوڙي محنت سان سنڌ ۾ هر ڪو ماڻهون سڪيو ستابو رهي سگهي ٿو سنڌي ۽ وڌ جي ڪجهه گڏ ٿيو ته سداورت ۾ ويو، مهمان نوازي ۽ ۾ خرچ ٿيو.

سوال 1 : مٿين ٽڪري جو سهڻو يسرو لکو. 1

سوال 2 : ٿوري ۾ جواب ڏيو.

(i) معجون آڪر جي معنيٰ لکو. 1/2

(ii) سنڌ جي پتن، پتن ۾ ڇا نظر ايندو آهي؟ 1/2

(iii) سنڌي سداورت ۾ ڇا ڪندا آهن؟ 1/2

(iv) «ٿوري ڪٿي گهڻي برڪت» اصطلاح جي معنيٰ لکو. 1/2

سوال 3 : سنڌين جون ڪهڙيون خوبيون ٻڌايو ويون آهن؟ 2

1. هيٺين ٽڪري ۾ ڏنل سوالن جا جواب لکيو :

سینھو جي مٽي يا واري ڪا گهٽانه آهي. سینھو جي مٽي مرض لاءِ معجون آهي. من لاءِ موج آهي. سینھو جي پتن ۽ پتن ۾ ڪشادگي آهي، تازگي آهي، نوان آهي. سوڙه سنڌ ۾ ٿئي ڪان، سنڌ ۾ سدائين سڪار آهي. جتي سوڙه ڪانهي سڪر آهي، اتي صبر آهي. من کي شانتي آهي، سونهن لاءِ اپلاشا آهي. سنڌي سوڙي ڪٿي گهڻي برڪت جا ڪادي آهن، هنن کي مايا جي اها ممتا نه آهي ڇاچت کي چلائي. سوڙي محنت سان سنڌ ۾ هر ڪو ماڻهون سڪيو ستابو رهي سگهي ٿو سنڌي ۽ وڌ جي ڪجهه گڏ ٿيو ته سداورت ۾ ويو، مهمان نوازي ۽ ۾ خرچ ٿيو.

سوال 1 : مٿين ٽڪري جو سهڻو يسرو لکيو. 1

سوال 2 : ٿوري ۾ جواب ڏيو :

(i) 'ماڃوڻ' اڪر جي معنيٰ لکيو. 1/2

(ii) سینھو جي پتن، پتن ۾ ڇا نظر ايندو آهي؟ 1/2

(iii) سینھو سداورت ۾ ڇا ڪندا آهن؟ 1/2

(iv) 'ٿوري ڪٿي گهڻي برڪت' اصطلاح جي معنيٰ لکيو. 1/2

سوال 3 : سینھو جي مٽي يا واري ڪا گهٽانه آهي. سینھو جي مٽي مرض لاءِ معجون آهي. من لاءِ موج آهي. سینھو جي پتن ۽ پتن ۾ ڪشادگي آهي، تازگي آهي، نوان آهي. سوڙه سنڌ ۾ ٿئي ڪان، سنڌ ۾ سدائين سڪار آهي. جتي سوڙه ڪانهي سڪر آهي، اتي صبر آهي. من کي شانتي آهي، سونهن لاءِ اپلاشا آهي. سنڌي سوڙي ڪٿي گهڻي برڪت جا ڪادي آهن، هنن کي مايا جي اها ممتا نه آهي ڇاچت کي چلائي. سوڙي محنت سان سنڌ ۾ هر ڪو ماڻهون سڪيو ستابو رهي سگهي ٿو سنڌي ۽ وڌ جي ڪجهه گڏ ٿيو ته سداورت ۾ ويو، مهمان نوازي ۽ ۾ خرچ ٿيو. 2

- 10 2. ڪنهن به هڪ وڌيڪه تي مضمون لکو :
 (i) اسانجا سنڌي ڏڻ وار.
 (ii) قومي ايڪتا.
 (iii) ڀارت ۾ وڌندڙ آدم شماري ۽ مهنگائي.
 (iv) نوجوان پيڙهي ۽ موبائيل فون لاءِ وڌندڙ چاه.

2. ڪنهن به هڪ وڌيڪه تي مضمون لکو : 10
 (i) اسانجا سنڌي ڏيڻ وار
 (ii) قومي ايڪتا
 (iii) ڀارت ۾ وڌندڙ آدم شماري ۽ مهنگائي
 (iv) نوجوان پيڙهي ۽ موبائيل فون لاءِ وڌندڙ چاه.
3. پنهنجي ننڍي پيءُ کي بورڊ جي امتحان ۾ محنت ڪرڻ بابت هدايتي خط لکو.

يا

توهانجي ڪا لوني ۽ جي ٻاهر شرابا جوڌڪان ڪلڻ تي، ڪالوني ۽ ٻه ٽينڊڙ جهڳرن بابت سنڌي اخبار نويس، جو ان ڏانهن خط لکي ڏيان چڪايو.

3. پنهنجي نڙهه ٻاڙ ڦه ٻورڊ جي ڙمٽهان ۾ مهنت ڪرڻ بابت هدايتي خط لکو.

يا

توهانجي ڪالوني ۽ جي ٻاهر شرابا جوڌڪان ڪلڻ تي، ڪالوني ۽ ٻه ٽينڊڙ جهڳرن بابت سنڌي اخبار نويس، جو ان ڏانهن خط لکي ڏيان چڪايو.

- 3 4. (i) دوهي جي معنيٰ لکي هيٺ ڏنل دوهي جو مطلب لکو :
 ٻاجها لا ڪي ٻا جهه مان اوچل ڪرڻا اوت
 من انڌ ياري ٻات ۾ جاڳي ڪائي جوت
 2 (ii) چوپائيءَ جو مطلب لکي مثال ڏيو.

4. (i) دوهي جي معنيٰ لکي هيٺ ڏنل دوهي جو مطلب لکو : 3
 “ٻاڙارا ڪي ٻاڙا مان اوچل ڪرڻا اوت
 من انڌ ياري ٻات ۾ جاڳي ڪائي جوت.”
 (ii) چوپائيءَ جو مطلب لکي مثال ڏيو. 2

5. اُپما ۽ انوپراس جا مثال ڏيندي ارٿا لکو. 5
5. उपमा ॐ अनुप्रास जा मिसाल ڏيندي اर्थ लिखो। 5
10. هيٺين مان ڪن به پنجن سوالن جا جواب لکو: 6
- (i) انگريز مصنف بيڪن جا پڙهن بابت ڪهڙا ويچار آهن ؟
- (ii) صوفي سنت ڪيرجي ٻائي هلندڙ يگم لاءِ ايڪتا جو پيغام آهي. سوڪيئن ؟ لکو.
- (iii) 'بس استاپ تي' پاٺ ذريعي ليڪڪ هلندڙ وقت ۾ سماج ۾ ڦهليل پرشتا چار ۽ سوارٿ ورتي ۽ جو وينگه ذريعي چترڻ ڪيو آهي. سوڪيئن ؟ لکو.
- (iv) ڊاڪٽر اي-پي-جي عبدل ڪلام جي ترقي ۽ جا چار مائيل سٽونس ڪهڙا آهن ؟ لکو.
- (v) ڇمولي ۽ جي پيٽ، سرگه سان ڪري سگهجي ٿي، سوڪيئن ؟ لکو.
- (vi) آڳاٽن رشتين، مٺين يوگه جا ڪهڙا ننگه ٻڌايا آهن ؟ وستار سان لکو.
- (vii) سن 1962 ۾ آمريڪا ۾ يو-اين-او جي ٺهيل اُپيو گنا قانون موجب گراهڪن کي ڪهڙا حق حاصل آهن ؟
- (viii) ڊاڪٽر اسٽيفن ها ڪنگ جي جيون جي ٿوري ۾ ڇاڻ ڏيو.
6. हेठियनि मां किनि बि पंजनि सुवालनि जा जवाब लिखो : 10
- (i) अंग्रेज मुस्लिफ्र बेकनि जा पढ़ण बाबत कहिड़ा वीचार आहिनि ?
- (ii) सूफी सन्त कबीर जी बाणी हलन्दड़ युग लाए एकता जो पैगाम आहे। सो कीअ ? लिखो।
- (iii) 'बस स्टॉप ते' पाठ ज़रीए लेखक हलन्दड़ वक्त में समाज में फहिलियल भ्रष्टाचार ॐ स्वार्थवृत्तीअ जो व्यंग्य ज़रीए सुठो चित्रण कयो आहे। सो कीअ ? लिखो।
- (iv) डाक्टर ए० पी० जे० अब्दुल ڪلام जे तरकीअ जी राह जा चार माईल स्टोन्स कहिड़ा आहिनि ? लिखो।
- (v) चमोलीअ जी भेट, सुर्ग सां करे सघिजे थी। सो कीअ ? लिखो।
- (vi) आगारनि ऋषियुनि, मुनियुनि योग जा कहिड़ा अंग बुधाया आहिनि ? विस्तार सां लिखो।
- (vii) सन् 1962 में आमरीका में यू० एन० ओ० जे ठहियल उपभोक्ता-कानून मूजिबि ग्राहकनि खे कहिड़ा हक हासिल आहिनि ?
- (viii) डाक्टर स्टीफन हार्किंग जे जीवन जी थोरे में जाण ڏियो।

7. اجهو ناول جي ليڪڪ هري موٽوائيءَ جي مختصر واقفيت ڏيندي هن ناول جون خوبيون لکو.

يا

- 10 اجهو ناول ۾ ڪهڙا ڪردار آهن؟ توهان کي ڪهڙو ڪردار وڌيڪ پسند آهي ۽ ڇو؟
7. اڙو ناولن جي لکڪن هري موٽواڻيءَ جي موڪلسر واکيفرقت ڏيندي هن ناولن جي خوبين لکيو.

يا

اڙو ناولن ۾ ڪهڙا ڪردار آهن؟ تهنن ۾ ڪهڙو ڪردار وڌيڪ پسند آهي ۽ ڇو؟

8. هيٺين حوالن مان هڪ جو مطلب سمجهايو:
- (i) ”سڀني کان حقيقت ڏانهن ويندڙ لاه ته هوندي آهي، پر ان کي ڳولهن جي نظر ۽ صبر توهان منجهه هٿن گهر جي.“
- (ii) ”وڃه پت، شل سڪيو رهين، اڳتي وڌ، تون آهين ۽ تنهنجي اڳيان حياتي ۽ جي شاهي لاه آهي.“

8. هٿين هوالن مان هڪ جو مطلب سمجهايو:
- (i) ”سوپنه ڀاڻا هڪوڪت ڏانهن ويندڙ لاه ته هوندي آهي، پر ان کي ڳولهن جي نظر ۽ صبر توهان منجهه هٿن گهر جي.“
- (ii) ”وڃه پت، شل سڪيو رهين، اڳتي وڌ، تون آهين ۽ تنهنجي اڳيان حياتي ۽ جي شاهي لاه آهي.“

9. ”قسمت هميشه بهادرن جو ساٿ ڏيندي آهي.“ اها چوڻي ماسي بسرا جي جيون تي ڪيتري قدر صحيح آهي؟ کولي لکو.

يا

”هن زمين تي ڪجهه عظيم آهي، جنهن کي مان بچائڻ ٿو چاهيان.“ ان لاءِ لاه مدين ڪهڙيون قربانيون ڏنيون؟ لکو.

9. ”قسمت هميشه بهادرن جو ساٿ ڏيندي آهي.“ اها چوڻي ماسي بسرا جي جيون تي ڪيتري قدر صحيح آهي؟ کولي لکو.

يا

”هن زمين تي ڪجهه عظيم آهي، جنهن کي مان بچائڻ ٿو چاهيان.“ ان لاءِ لاه مدين ڪهڙيون قربانيون ڏنيون؟ لکو.

- 5 .10 هيٺين سوالن جا جواب ٿوري ۾ لکو.
- (i) شويو موهن اڳيان ڪهڙي رٿارڪي ؟
- (ii) هيروءَ موهن کي خط ۾ ڇا لکيو.
- (iii) سُندر م موهن کي ممبئي ۽ بابت ڇا پڙايو ؟
- (iv) ”يوگه“ لفظ جي معنيٰ لکو.
- (v) ڀارت جي پهرين ناري آڪاش ڪنيا ڪلپنا چاولا جي دکدائي موت جي باري ۾ لکو.

10. هٿيڻي سवालني جا جواب ٿوري ۾ لکيو : 5
- (i) شوبها موهنن اڳيان ڪهڙي رٿا رکي ؟
- (ii) هيروءَ، موهنن ڪي خط ۾ ڇا لکيو ؟
- (iii) سُندر م موهنن ڪي خط ۾ ڇا لکيو ؟
- (iv) ’يوگه‘ لفظ جي معنيٰ لکيو.
- (v) ڀارت جي پهرين ناري آڪاش ڪنيا ڪلپنا چاولا جي دکدائي موت جي باري ۾ لکيو.

- 5 .11 هيٺين مان ڪنهن به هڪ مصرع جو مطلب ڪوي سمجهايو.
- (i) ”ڪُلفت جو طوفان ٿريو
اُلفت جو سورج اُپريو
ويو وڃئون ڊپ ڊاءُ
پاڻي! پيڙي ڪاهي آءُ“
- (ii) ”اوسند جا ڀاڄيا ۽ والا
مون کي آلا به موڪل
آئون ان جي وزن برابر
موت تي ٿوري ڏيندس
بيهن ۾ مان مٽي ٿوڏ سڻ چاهيان“

11. هٿيڻي مان ڪنهن به هڪ مصرع جو مطلب ڪوي سمجهايو : 5
- (i) ”ڪولفرت جو طوفان ٿريو
ولفرت جو سورج اُپريو
ويو وڃئون ڊپ ڊاءُ
پاڻي! پيڙي ڪاهي آءُ“

- (ii) “ओ सिन्धु जा भाजीअ वारा
मूंखे आला बीह मो किलि
आंउ उन जे वज़न बराबरि
मोती तोरे ड़िन्दुसि
बीहनि में मां मिटी थो ड़िसणु चाहियां।”

- 5 .12 کنهن بہ ھڪ ڪويتا جو سار لکيو:
(i) چوڏَ ڀنهن چنڊُ (شاهعبدل لطيف)
(ii) هو اُتي ئي هئا (ڪرشن لاهي)

12. कहि बि हिक कविता जो सारु लिखो : 5
i) चोडीहं चंडु (शाहु अब्दुल लतीफ)
ii) हू उते ई हुआ (कृष्ण राही)

- .13 ”گنگا جون لهرون“ نظم ۾ شاعر بيوس هر ڪاريه جي پورٽا لاءِ ايشور ڪي ڪهڙي آ لاذنا
ڪئي آهي.
5

يا

”عشق گهڻا ئي گهڻا گهيا يا نظم ۾ شاعر سچل سر سمٽاسچن عاشقن جي باري ۾ ڇا چيو آهي؟

13. ‘गंगा जूं लहरूं’ नज़्म में शाइरु बेवसि हर कार्य जी पूर्णता लाइ ईश्वर खे कहिड़ी आरधना
कई आहे ?

या

‘इश्क घणा ई घोट घाया’ नज़्म में शाइरु सचल समरस्त सचनि आशिकनि जे बारे में छा चयो
आहे ? 5